

Teaching Guide

Identifying Data					2018/19
Subject (*)	Religion, Culture and Values		Code	652G01044	
Study programme	Grao en Educación Infantil				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optional	4.5	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación				
Coordinador	Casás Salgado, Rafael Carlos	E-mail	rafael.casas@udc.es		
Lecturers	Casás Salgado, Rafael Carlos	E-mail	rafael.casas@udc.es		
Web					
General description	Esta asignatura ofrécese como optativa a tódolos alumnos do Grao en Educación Infantil, para que poidan acadar unha formación verdadeiramente integral en tódalas dimensións da persoa; pois a dimensión espiritual e relixiosa é imprescindible para comprende-lo noso mundo (aínda que só sexa como feito cultural). Nesta materia, os alumnos poderán coñecer mellor o feito relixioso en xeral, as principais relixións en particular e o cristianismo de xeito especial. Tamén, se achegarán ós valores ético-cívicos que promove o cristianismo, estudarán as razóns polas que o noso ordenamento xurídico defende o dereito á educación relixiosa na escola, e traballarán o currículo académico de "Relixión e Moral Católica". Finalmente, farán un achegamento á Biblia e á historia da Igrexa. Recordamos que nesta Facultade de Ciencias da Educación se imparte o posgrao, título propio da UDC, "Curso de Especialización en Didáctica Escolar da Teoloxía Católica" (DETECA). Este posgrao "DETECA", sumado á materia de "Relixión, Cultura e Valores", completan os créditos necesarios para solicita-la "Declaración Eclesiástica de Competencia Académica" (DECA) e poder exercer como profesor de "Relixión e Moral Católica" en Infantil e Primaria.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A37	Adquirir coñecemento sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
A45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
B18	Capacidade para relacionarse positivamente con outras persoas.
B20	Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results		
Adquirir coñecemento sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia. Coñecemento das relixións e a súa interacción na sociedade actual.	A37	B18	C4
	A40	B20	C7
	A45	B24	

Coñecemento doutras culturas e doutros costumes. Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.		B20 B24	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	A13	B24	C4
Coñecer a tradición oral e o folclore, especialmente no ámbito das tradicións relixiosas populares de Galicia.	A45	B24	C7

Contents	
Topic	Sub-topic
Módulo 0. A materia de "Relixión, Cultura e Valores" nunha educación integral.	0.0. Presentación da materia. 0.1. Mapa conceptual do constructo Relixión-Cultura-Valores. 0.2. Dimensións do compromiso cristián.
Módulo 1. Estudo do feito relixioso nas súas dimensións histórica e antropolóxica.	1.1. A procura do sentido da vida. 1.2. As grandes preguntas. 1.3. Panorama de respostas. 1.4. A resposta compartida das relixións. 1.5. Conceptos clave.
Módulo 2. Estudo dos grandes sistemas relixiosos máis presentes na poboación mundial actual.	2.1. As relixións tradicionais ou primitivas. 2.2. Hinduísmo e Budismo. 2.3. As relixións monoteístas.
Módulo 3. Relixións e sociedade. A secularización do occidente cristián. O renacer do feito relixioso. Novos movementos relixiosos e sectas.	3.1. As orixes da Igrexa e a súa relación co mundo romano. 3.2. A Igrexa na época de cristiandade. 3.3. A Igrexa na idade moderna. 3.4. A secularización de occidente no mundo contemporáneo. 3.5. A nova evanxelización como renacer do feito relixioso hoxe. 3.6. Novas formas de relixiosidade ó noso redor. 3.7. Arte e relixión.
Módulo 4. O feito relixioso cristián, a súa singularidade específica, e os valores cívicos, éticos e culturais que conleva.	4.1. As dimensións da moral. 4.2. A doutrinas filosófico-éticas e os dereitos humanos. 4.3. A conciencia. A ética de mínimos e a ética de máximos. 4.4. A vocación, os valores e a moral persoal. 4.5. A bioética e a moral social.
Módulo 5. O encontro entre as relixións; diálogo interrelixioso e ecumenismo. As relixións e a paz.	5.1. O diálogo interrelixioso. 5.2. O ecumenismo. 5.3. As confesións cristiás. 5.4. Esforzos actuais pola unidade e a paz: organismos, accións concretas,...
Módulo 6. Valor humanizador do relixioso, aplicado especialmente á educación e á escola.	6.1. O dereito á educación relixiosa e moral dacordo coas propias conviccións. 6.2. O currículo de "Relixión e Moral Católica" na etapa correspondente.
Módulo 7. Iniciación ó coñecemento da Biblia, en especial o Novo Testamento. Estudo histórico-crítico dos evanxeos canónicos.	7.1. Conceptos básicos sobre a Biblia e o pobo de Israel. 7.2. Niveis de acceso ó texto bíblico. 7.3. O Antigo Testamento. 7.4. O Novo Testamento. Os evanxeos.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A37 A40 A45 B20	16	32	48
Collaborative learning	A13 B18 B24 C4 C7	15	15	30
Supervised projects	A13 B24 C4 C7	2	19	21
Short answer questions	A37 A40 A45 B20	2	10.5	12.5

Personalized attention		1	0	1
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Sesi3ns expositivas: exposici3n oral do profesor, complementada con diapositivas, esquemas escritos e montaxes audiovisuais. Estas explicaci3ns te3ricas desenvolven os contidos conceptuais que conforman a estrutura de cada tema.
Collaborative learning	Sesi3ns interactivas: os alumnos, distribuidos en grupos de 5 a 9 integrantes, traballan colaborativamente sobre a resoluci3n de exercicios pr3cticos, presentados polo profesor. Estes exercicios pr3cticos desenvolven os contidos procedimentais que complementan os contidos conceptuais das sesi3ns maxistras. Esta 3 a primeira forma de avaliaci3n.
Supervised projects	Os alumnos, que desexen avaliarse por este medio, poder3n optar por unha das seguintes modalidades de traballo: recensionar unha monograf3a, estudar unha caracter3stica dunha relixi3n, desenvolver unha proposta did3ctica.
Short answer questions	Os alumnos, que non te3an participado nos exercicios de aprendizaxe colaborativa nin realicen o traballo tutelado, deber3n presentarse a esta proba final de avaliaci3n. Consistirá en 20 preguntas de resposta breve, que recollen t3dolos bloques de contidos da materia.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	O profesor manter3 dous encontros obrigatorios cos alumnos que escollan esta modalidade de avaliaci3n. O primeiro ser3 para explicar e escolle-lo contido do traballo. O segundo servirá para facer un seguimento da evoluci3n do traballo. A partir destes dous encontros obrigados, o alumno poder3 solicitar m3is sesi3ns de tutor3a co profesor. Ademais, esta 3 a modalidade de avaliaci3n m3is aconsellable para o alumnado con recoñecemento de dedicaci3n a tempo parcial e dispensa acad3mica de exenci3n de asistencia.

Assessment			
Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Collaborative learning	A13 B18 B24 C4 C7	A media ponderada da nota de t3dolos exercicios pr3cticos representa a primeira forma de cualificaci3n.	33
Supervised projects	A13 B24 C4 C7	A nota do traballo representa a segunda forma de avaliaci3n.	33
Short answer questions	A37 A40 A45 B20	A nota do exame representa a terceira forma da avaliaci3n.	34

Assessment comments
P3dese concorrer a unha ou varias modalidades de avaliaci3n.   A modalidade de traballo tutelado 3 a m3is aconsellable para o alumnado con recoñecemento de dedicaci3n a tempo parcial e dispensa acad3mica de exenci3n de asistencia.   A nota final da materia ser3 a m3is alta das modalidades escollidas.

Sources of information	
Basic	- Luis Gonz3lez-Carvajal (2016). Esta es nuestra fe. Teolog3a para universitarios. Sal Terrae - Juan Mart3n Velasco (2006). Introducci3n a la Fenomenolog3a de la Religi3n. Trotta - Conferencia Episcopal Espa3ola (2015). Curr3culo del 3rea de Religi3n y Moral Cat3lica. http://www.conferenciaepiscopal.es/currículo-de-religion/ - Conferencia Episcopal Espa3ola (2012). Sagrada Biblia. BAC - Philippe Gruson (2009). Para leer el Antiguo Testamento. Verbo Divino - 3tienne Charpentier (1990). Para leer el Nuevo Testamento. Verbo Divino - Jean Comby (2007). Para leer la Historia de la Iglesia. Verbo Divino

Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

A asignatura de RELIXIÓN, CULTURA E VALORES require do alumno os coñecementos básicos da materia de "Relixión e Moral Católica", adquiridos no nivel de Secundaria e Bacharelato. Sen estas competencias previas non será imposible, pero si moi difícil, superar satisfactoriamente esta asignatura.

Á luz da recente encíclica do papa Francisco "Laudato'Si", sobre o coidado da casa común, recomendamos:

- ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais, profesionais,...
- envía-los traballos telemáticamente e, de non ser posible, imprimilos a dobre cara, en papel reciclado, sen portadas plásticas,...
- facer un uso sostible dos recursos, para previr impactos negativos sobre o medio natural,...

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.